

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ของประชาชนที่เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในโครงการสายตรวจอาสา ของสถานีตำรวจภูธรอำเภอพานจังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
- ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา
- ส่วนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของสายตรวจอาสา
- ส่วนที่ 4 ศึกษาการดำเนินโครงการสายตรวจอาสา ที่มีต่อชุมชน
- ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลทั่วไปของสายตรวจอาสา จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย ภาพลักษณ์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ และ การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>	ชาย	165	82.5
	หญิง	35	17.5
<u>อายุ</u>	41 ปีขึ้นไป	144	72.0
	31-40 ปี	52	26.0
	30 ปีและต่ำกว่า	4	2.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
<u>การศึกษา</u> ประถมศึกษาปีที่ 6	158	79.0
มัธยมศึกษาปีที่ 3	34	17.0
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.	4	2.0
อนุปริญญา/ปวท./ปวส.	2	1.0
ปริญญาตรี	2	1.0
<u>อาชีพ</u> เกษตรกร	94	47.0
รับจ้าง	90	45.0
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	12	6.0
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4	2.0
<u>ระยะเวลาที่ทำงานอาศัยในชุมชน</u>		
10 ปีขึ้นไป	126	63.0
6-10 ปี	62	31.0
1-5 ปี	12	6.0
<u>ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย</u>		
ชุมชนหรือหมู่บ้านชนบท	193	96.5
ชุมชนตลาดหรือย่านธุรกิจ	6	3.0
ชุมชนแบบหมู่บ้านจัดสรร	1	0.5
<u>ภาพลักษณ์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ</u>		
ควรปรับปรุง	78	39.0
ปานกลาง	62	31.0
ดี	60	30.0
<u>การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม</u>		
ไม่เคย	188	94.0
เคย	12	6.0

N=200

จากตารางที่ 4.1 อธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปได้ดังนี้

1. อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.0 มีอายุ 41ปีขึ้นไป รองลงมา ร้อยละ 52 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และ ร้อยละ 4 มีอายุ 30 ปีและต่ำกว่า โดยมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 45.18 ปี
2. เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.5 เป็นเพศชาย และ ร้อยละ 17.5 เป็นเพศหญิง
3. การศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.0 จบการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 รองลงมา ร้อยละ 17.0 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 2.0 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช. และ ร้อยละ 1.0 จบการศึกษา ระดับอนุปริญญา/ปวท./ปวส. และระดับปริญญาตรี
4. อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.0 ประกอบอาชีพเกษตรกร ซึ่งใกล้เคียงกับ ประกอบอาชีพรับจ้าง ที่มีถึง ร้อยละ 45.0 ร้อยละ 6.0 ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และน้อยที่สุดร้อยละ 2.0 ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
5. ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.0 อาศัยอยู่ในชุมชนนาน 10 ปีขึ้นไป รองลงมา ร้อยละ 31.0 อาศัยอยู่ในชุมชนนาน 6-10 ปี และ ร้อยละ 6.0 อยู่ในชุมชนนาน 1-5 ปี
6. ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.5 อาศัยอยู่ในชุมชนหรือหมู่บ้านชนบท รองลงมา ร้อยละ 3.0 อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดหรือย่านธุรกิจ และน้อยที่สุดร้อยละ 0.5 อาศัยอยู่ในชุมชนแบบหมู่บ้านจัดสรร
7. ภาพลักษณ์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.0 ประเมินการปฏิบัติงานและความประพฤติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ว่าควรปรับปรุง รองลงมา ร้อยละ 31.0 และ ร้อยละ 30.0 ประเมินการปฏิบัติงานและความประพฤติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ว่าอยู่ในระดับปานกลาง และ ดี ตามลำดับ
8. การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างหรือสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.0 ไม่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และ ร้อยละ 6.0 กลุ่มตัวอย่างหรือสมาชิกในครอบครัวเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา

ตารางที่ 4.2

คะแนนความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง ต่อบทบาท

หน้าที่ของสายตรวจอาสา

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	คำตอบที่ถูกต้อง
1. สายตรวจอาสาที่มีหน้าที่ในการให้บริการแก่ชุมชนเช่นการตรวจ การบรรเทาสาธารณภัย	188 (94.0)	12 (6.0)	ใช่
2. สายตรวจอาสาที่มีส่วนทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติด	188 (94.0)	12 (6.0)	ถูก
3. สายตรวจอาสาที่มีหน้าที่ในการออกตรวจตราเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน	183 (91.5)	17 (8.5)	ถูก
4. สายตรวจอาสาที่มีหน้าที่ในการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ	177 (88.5)	23 (11.5)	ถูก
5. สายตรวจอาสาที่มีหน้าที่ในการสืบสวนข้อมูลก่อนเกิดเหตุในชุมชน	176 (88.0)	24 (12.0)	ถูก
6. สายตรวจอาสาทำให้ตำรวจไม่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันอาชญากรรมแก่ชุมชน	31 (15.5)	169 (84.5)	ถึงจะมีสายตรวจอาสา ตำรวจยังมีหน้าที่ในการป้องกันอาชญากรรมแก่ชุมชน
7. สายตรวจอาสาสามารถพกพาอาวุธได้เช่นเดียวกับตำรวจ	134 (67.0)	66 (33.0)	สายตรวจอาสาไม่สามารถพกพาอาวุธได้ เช่นเดียวกับตำรวจ
8. โครงการสายตรวจอาสามุ่งที่จะให้ประชาชนเข้ามาสนับสนุนในด้านงบประมาณ	138 (69.0)	62 (31.0)	โครงการสายตรวจอาสาไม่ได้มุ่งที่จะให้ประชาชนสนับสนุนในด้านงบประมาณ
9. สายตรวจอาสาที่มีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำผิดเช่นเดียวกับตำรวจ	160 (80.0)	40 (20.0)	สายตรวจอาสาไม่มีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำผิดเช่นเดียวกับตำรวจ

N=200

จากตารางที่ 4.2 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.0 มีความรู้ความเข้าใจว่าสายตรวจอาสา มีหน้าที่ในการให้บริการแก่ชุมชนเช่นการตรวจจร การบรรเทาสาธารณภัย และสายตรวจอาสา มีส่วนทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม ร้อยละ 91.5 มีความรู้ความเข้าใจว่าสายตรวจอาสา มีหน้าที่ในการออกตรวจตราเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน ถัดไปคือ ร้อยละ 88.5 มีความรู้ความเข้าใจว่าสายตรวจอาสา มีหน้าที่ในการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ร้อยละ 88.0 มีความรู้ความเข้าใจว่าสายตรวจอาสา มีหน้าที่ในการสืบสวนข้อมูลก่อนเกิดเหตุในชุมชน ร้อยละ 84.5 มีความรู้ความเข้าใจว่าถึงจะมีโครงการสายตรวจอาสาแต่ตำรวจก็ยังคงมีหน้าที่ในการป้องกันอาชญากรรมแก่ชุมชน ในประเด็นที่ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจน้อย คือ ร้อยละ 33.0 มีความเข้าใจว่าสายตรวจอาสาไม่สามารถพกพาอาวุธได้เช่นเดียวกับตำรวจ ร้อยละ 31.0 มีความเข้าใจว่า โครงการสายตรวจอาสาไม่ได้มุ่งที่จะให้ประชาชนเข้ามาสนับสนุนในด้านงบประมาณ และประเด็นที่ประชาชนมีความเข้าใจน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 20 เข้าใจว่าสายตรวจอาสาไม่ได้มีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำผิดเช่นเดียวกับตำรวจ

ตารางที่ 4.3

ระดับคะแนนของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา

คะแนน	จำนวน	ร้อยละ
9	13	6.5
8	26	13.0
7	21	10.5
6	97	48.5
5	29	14.5
4	12	6.0
1	2	1.0
รวม	200	100.0

$$\bar{X} = 6.25, S.D. = 1.33$$

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ร้อยละ 48.5 ทำได้ 6 คะแนน กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 6.5 สามารถทำคะแนนได้สูงที่สุด 9 คะแนน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 1.0 ที่ทำคะแนนได้ต่ำที่สุด 1 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.25

ตารางที่ 4.4

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ (0-3 คะแนน)	2	1.0
ระดับกลาง (4-6 คะแนน)	138	69.0
ระดับสูง (7-9 คะแนน)	60	30.0
รวม	200	100.0

 $\bar{X} = 6.25$, S.D. = 1.33

จากตารางที่ 4.4 การศึกษาถึงระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 69.0 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 30.0 และส่วนน้อย มีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 1.0 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่สายตรวจอาสาในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกัน

อาชญากรรมของสายตรวจอาสา

ในการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ของประชาชนที่เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในโครงการสายตรวจอาสา ของสถานีตำรวจภูธรอำเภอพานจังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นการมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ประเด็น คือ

- 3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 3.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
- 3.3 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

ตารางที่ 4.5

ระดับการมีส่วนร่วมวางแผน ในโครงการสายตรวจอาสา

การมีส่วนร่วมวางแผนในการป้องกัน อาชญากรรมของสายตรวจอาสา	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่เคย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกับ เพื่อนบ้าน เกี่ยวกับปัญหา อาชญากรรมในชุมชน	139 (69.5)	57 (28.5)	3 (1.5)	1 (0.5)	2.67	0.532	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการ เลือกคณะกรรมการสายตรวจอาสา	125 (62.5)	69 (34.5)	4 (2.0)	2 (1.0)	2.59	0.587	มาก
3. ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจเกี่ยวกับการวางแผนรักษา ความปลอดภัยในชุมชน	125 (62.5)	69 (34.5)	5 (2.5)	1 (0.5)	2.59	0.569	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมายในการป้องกัน อาชญากรรมในชุมชน	97 (48.5)	92 (46.0)	9 (4.5)	2 (1.0)	2.42	0.629	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมวางแผนในการป้องกัน อาชญากรรมของสายตรวจอาสา	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่เคย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. ท่านร่วมจัดทำเวทีประชาคม เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา อาชญากรรมในชุมชน	96 (48.0)	89 (44.5)	7 (3.5)	8 (4.0)	2.37	0.738	มาก
รวม					2.492	0.630	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.5 มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้าน เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมในชุมชนในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 28.5 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 1.5 และ ร้อยละ 0.5 มีส่วนร่วมน้อยและไม่เคย ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.67 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้าน เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมในชุมชนในระดับมาก

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเลือกคณะกรรมการสายตรวจอาสา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.5 มีส่วนร่วมมาก รองลงมา ร้อยละ 34.5 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 2.0 และ ร้อยละ 1.0 มีส่วนร่วมน้อยและไม่เคย ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.59 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเลือกคณะกรรมการสายตรวจอาสาในระดับมาก

การเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับการวางแผนรักษาความปลอดภัยในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.5 มีส่วนร่วมมาก รองลงมา ร้อยละ 34.5 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 2.5 และ ร้อยละ 0.5 มีส่วนร่วมน้อยและไม่เคย ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.59 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับการวางแผนรักษาความปลอดภัยในชุมชน

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.5 มีส่วนร่วมมาก รองลงมา ร้อยละ 46.5 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 4.5 และ ร้อยละ 1.0 มีส่วนร่วมน้อยและไม่เคย ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.42 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนในระดับมาก

การมีส่วนร่วมในการจัดทำเวทีประชาคม เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาอาชญากรรม ในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.0 มีส่วนร่วมมาก รองลงมา ร้อยละ 44.5 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 4.0 และ ร้อยละ 3.5 ไม่เคยและมีส่วนร่วมน้อย ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.42 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำเวทีประชาคม เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาอาชญากรรมในชุมชนในระดับมาก

โดยสรุปกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมวางแผนในโครงการสายตรวจอาสา ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.492

3.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

ตารางที่ 4.6

ระดับการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ในโครงการสายตรวจอาสา

การมีส่วนร่วมวางแผนในการป้องกัน อาชญากรรมของสายตรวจอาสา	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่เคย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการรักษา ความสงบในเทศกาลงานประเพณี ต่าง ๆ ในชุมชน	142 (71.0)	55 (27.5)	3 (1.5)	0 (0)	2.70	0.493	มาก
2. ท่านมีส่วนร่วมทุกครั้งในการตรวจตรา พื้นที่ และดูแลความเรียบร้อยให้แก่ สมาชิกในชุมชน	145 (72.5)	50 (25)	3 (1.5)	2 (1.0)	2.69	0.553	มาก
3. ท่านได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการ ระงับเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในชุมชน	125 (62.5)	65 (32.5)	6 (3.0)	4 (2.0)	2.55	0.655	มาก
4. ท่านพยายามชักชวนสมาชิกในชุมชน ให้ร่วมกันป้องกันอาชญากรรมใน ชุมชน	116 (58.0)	77 (38.5)	5 (2.5)	2 (1.0)	2.53	0.600	มาก
5. ท่านได้ถ่ายทอด หรือให้ความรู้เกี่ยวกับ อาชญากรรมแก่สมาชิกในชุมชน	108 (54.0)	85 (42.5)	5 (2.5)	2 (1.0)	2.50	0.601	มาก
6. ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจใน การรณรงค์ลดอาชญากรรมในชุมชน	109 (54.5)	82 (41.0)	6 (3.0)	3 (1.5)	2.49	0.634	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมวางแผนในการป้องกัน อาชญากรรมของสายตรวจอาสา	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่เคย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. ท่านได้แจ้งเบาะแสผู้กระทำผิดและให้ ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ ตำรวจ	109 (54.5)	79 (39.5)	5 (2.5)	7 (3.5)	2.45	0.714	มาก
รวม					2.558	0.630	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.0 มีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการรักษาความสงบในเทศบาลงานประเพณีต่าง ๆ ในชุมชนในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 27.5 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 1.5 และ มีส่วนร่วมน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.70 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการรักษาความสงบในเทศบาลงานประเพณีต่าง ๆ ในชุมชนในระดับมาก

การมีส่วนร่วมในการตรวจตราพื้นที่และดูแลความเรียบร้อยให้แก่สมาชิกในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.5 มีส่วนร่วมในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 25.0 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 1.5 และ ร้อยละ 1.0 มีส่วนร่วมน้อยและไม่เคยเลยตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.69 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการตรวจตราพื้นที่ และดูแลความเรียบร้อยให้แก่สมาชิกในชุมชน ในระดับมาก

การร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการระงับเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.5 มีส่วนร่วมในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 32.5 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 3.0 และ ร้อยละ 2.0 มีส่วนร่วมน้อยและไม่เคยเลยตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.55 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการร่วมกันเจ้าหน้าที่ตำรวจในการระงับเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในชุมชนในระดับมาก

การพยายามชักชวนสมาชิกในชุมชนให้ร่วมกันป้องกันอาชญากรรมในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.0 มีส่วนร่วมในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 35.5 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 2.0 และ ร้อยละ 1.0 มีส่วนร่วมน้อยและไม่เคยเลยตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.53 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการพยายามชักชวนสมาชิกในชุมชนให้ร่วมกันป้องกันอาชญากรรมในชุมชนในระดับมาก

การถ่ายทอด หรือให้ความรู้เกี่ยวกับอาชญากรรมแก่สมาชิกในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.0 มีส่วนร่วมในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 42.5 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 2.5 และ ร้อยละ 1.0 มีส่วนร่วมน้อยและไม่เคยเลยตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.50 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการถ่ายทอด หรือให้ความรู้เกี่ยวกับอาชญากรรมแก่สมาชิกในชุมชนในระดับมาก

การมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรณรงค์ลดอาชญากรรมในชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.0 มีส่วนร่วมในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 41.0 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 3.0 และ ร้อยละ 1.5 มีส่วนร่วมน้อยและไม่เคยเลยตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.49 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรณรงค์ลดอาชญากรรมในชุมชนในระดับมาก

การแจ้งเบาะแสผู้กระทำผิดและให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.5 มีส่วนร่วมในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 39.5 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 3.5 และ ร้อยละ 2.5 ไม่เคยเลยและมีส่วนร่วมน้อยตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.45 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสผู้กระทำผิดและให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับมาก

โดยสรุปกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ในโครงการสายตรวจอาสา ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.558

3.3 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตารางที่ 4.7

ระดับการมีส่วนร่วมประเมินผล ในโครงการสายตรวจอาสา

การมีส่วนร่วมวางแผนในการป้องกัน อาชญากรรมของสายตรวจอาสา	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่เคย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ท่านได้ให้ความคิดเห็นและขอเสนอ แนะในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ ตำรวจ	132 (66.0)	53 (26.5)	9 (4.5)	6 (3.0)	2.56	0.721	มาก
2. ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชุมผล การปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจอื่น	120 (60.0)	71 (35.5)	6 (3.0)	3 (1.5)	2.54	0.633	มาก
3. ท่านได้ปรึกษาหารือและพูดคุย แนวทางในการปฏิบัติงานกับสาย ตรวจอาสา	102 (51.0)	91 (45.5)	6 (3.0)	1 (0.5)	2.47	0.584	มาก
4. ท่านได้ร่วมประเมินผลในการดำเนิน โครงการสายตรวจอาสา	90 (45.5)	98 (49.0)	10 (5.0)	2 (1.0)	2.38	0.631	มาก
รวม					2.487	0.642	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.0 มีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการให้ความคิดเห็นและขอเสนอแนะในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ในชุมชนในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 26.5 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 4.5 และ 3.0 มีส่วนร่วมน้อยและไม่เคยเลยตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.56 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วม กับเจ้าหน้าที่ในการให้ความคิดเห็นและขอเสนอแนะในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับมาก

การมีส่วนร่วมในการประชุมผลการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอื่น พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.0 มีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการให้ความคิดเห็นและขอเสนอแนะในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ในชุมชนในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 35.5 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 3.0 และ 1.5 มีส่วนร่วมน้อยและไม่เคยเลยตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.54 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการประชุมผลการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอื่น ในระดับมาก

การได้ปรึกษาหารือและพูดคุยแนวทางในการปฏิบัติงานกับสายตรวจอาสาท่าน พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.0 มีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ในชุมชนในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 45.5 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในขณะที่ ร้อยละ 3.0 และ 0.5 มีส่วนร่วมน้อยและไม่เคยเลยตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.47 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการได้ปรึกษาหารือและพูดคุยแนวทางในการปฏิบัติงานกับสายตรวจอาสา ในระดับมาก

การได้ร่วมประเมินผลในการดำเนินโครงการสายตรวจอาสา พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.0 มีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ในชุมชนในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 45.5 มีส่วนร่วมในระดับ มาก ในขณะที่ ร้อยละ 5.0 และ 1.0 มีส่วนร่วมน้อยและไม่เคยเลยตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.38 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการประเมินผลในการดำเนินโครงการสายตรวจอาสา ในระดับปานกลาง

โดยสรุปกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมประเมินผล ในโครงการสายตรวจอาสา ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.487

ตารางที่ 4.8

เปรียบเทียบระดับของการมีส่วนร่วมในการป้องกัน

อาชญากรรมของสายตรวจอาสา

การมีส่วนร่วมของการป้องกันอาชญากรรม ของสายตรวจอาสา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	2.558	0.607	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	2.492	0.630	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.487	0.642	มาก
รวม	2.512	0.626	มาก

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ในการป้องกันอาชญากรรมรวมทุกประเด็น คือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.512

ส่วนที่ 4 ศึกษาการดำเนินโครงการสายตรวจอาสา
ที่มีต่อชุมชน (Focus Group)

เพื่อศึกษาการดำเนินโครงการสายตรวจอาสาผู้ศึกษาจึงจัดให้มีการสัมมนาเชิงระดมความคิดความคิดเห็นกับกลุ่มเฉพาะด้าน (Focus Group)

ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวแทนจากทุกตำบล ตำบลละ 1 คน รวม 15 คน ดังรายนามต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9

รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงระดมความคิดความคิดเห็นกับกลุ่มเฉพาะด้าน

รายชื่อ	ตำบล
1. นางวรรณดี แก้วกล้า	ตำบลเมืองพาน
2. นายวุฒิชัย ชัยวงศ์	ตำบลเจริญเมือง
3. นางศรีไพร นามะยอม	ตำบลหัวงัม
4. นายสมบัติ เชื้อเมืองพาน	ตำบลทานตะวัน
5. นางสาวสมศรี ปิงเมือง	ตำบลม่วงคำ
6. นางสาวศศิพร ทำบุญ	ตำบลเวียงห้า
7. นายยงยุทธ หลวงวงศ์	ตำบลสันกลาง
8. นายมนตรี สมบูรณ์	ตำบลดอยงาม
9. นางทองใบ กุณฑล	ตำบลแม่ฮ้อ
10. นายบุญชัย แก้วเก่า	ตำบลธารทอง
11. นางวุฒินา โพธิ์จินดา	ตำบลแม่เย็น
12. นายอุบล จันทะวงศ์	ตำบลป่าหุ่ง
13. นางชูพันธ์ ชัยวงศ์	ตำบลสันติสุข
14. นายสุพิน แสนมะโน	ตำบลทรายขาว
15. นางอำภาพร กำวิเต้	ตำบลสันมะเค็ด

ประชาชนผู้ถูกสัมภาษณ์ ทั้งหมด มี 15 คน เป็นเพศหญิง 8 คน และ เพศชาย 7 คน

ผลการสัมมนาเชิงระดมความคิดเห็นกับกลุ่มเฉพาะด้าน(Focus Group) เกี่ยวกับการดำเนินงานของสายตรวจอาสา ปรากฏดังนี้

1. ท่านรู้จักโครงการสายตรวจอาสาหรือไม่

ทุกคนตอบว่ารู้จักสายตรวจอาสาและเมื่อสอบถามเพื่อให้ทราบว่ารู้จักสายตรวจอาสา มากน้อยเพียงใดนั้นทุกคนสามารถตอบได้ว่าสายตรวจอาสาคือใคร ดังนี้

1.1 สายตรวจอาสาเป็นตำรวจหรือไม่

ทุกคนทราบว่าสายตรวจอาสาไม่ได้เป็นตำรวจ แต่เป็นบุคคลที่ช่วยแบ่งเบาภาระของตำรวจโดยได้รับการแต่งตั้ง และผ่านการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้สายตรวจอาสาทำหน้าที่ปฏิบัติการระดับเหตุทะเลาะวิวาท เพื่อความสงบสุขของประชาชนในชุมชน ซึ่งบทบาทหลักของของสายตรวจอาสาคือการออกตรวจตราในชุมชนทุกคืนเพื่อป้องกันอาชญากรรมแก่ชุมชน และมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกแก่ชุมชนในงานเทศกาลประจำปี หรืองานต่าง ๆ ในชุมชน เช่น งานแต่งงาน งานบวชนาค สายตรวจอาสาจะมีหน้าที่ ดูแลความเรียบร้อยอำนวยความสะดวกในด้านการจราจร นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ระดับเหตุกรณีทะเลาะวิวาทในชุมชนด้วย

1.2 สายตรวจอาสา มีเงินเดือนหรือไม่

ทุกคนทราบว่าการทำงานเป็นสายตรวจอาสานั้นไม่มีเงินเดือน เนื่องจากเป็นการทำงานเพื่อส่วนรวมด้วยความสมัครใจ ผู้ที่อาสาเข้ามาไม่ได้หวังผลประโยชน์ในด้านตัวเงิน แต่มีความมุ่งมั่นที่จะร่วมช่วยป้องกันภัยให้แก่ตนเองและชุมชน แต่ในบางครั้งอาจจะมีเบี้ยเลี้ยงให้บางกรณี เช่น ในงานบวชนาค งานแต่งงาน หรืองานเทศกาลประจำปี ผู้ที่เป็นเจ้าภาพก็อาจจะมีเงินเบี้ยเลี้ยงให้แก่ผู้ไปช่วยอำนวยความสะดวกในด้านการจราจร และดูแลความเรียบร้อยภายในงาน แต่ก็เป็นการจำนวนเงินที่ไม่มากนัก

1.3 สายตรวจอาสาต้องแต่งเครื่องแบบหรือไม่/เหมือนตำรวจหรือไม่

ทุกคนตอบว่าสายตรวจอาสาต้องแต่งเครื่องแบบแต่เป็นเครื่องแบบของสายตรวจอาสา ซึ่งมีความแตกต่างจากเครื่องแบบตำรวจ เมื่อเห็นจะสามารถแยกออกได้ว่าเป็นตำรวจ หรือสายตรวจอาสา และเป็นเครื่องแบบที่สะอาดสะอ้านเรียบร้อย

1.4 สายตรวจอาสาพกพาอาวุธหรือไม่ /พกพาอะไรได้บ้าง

ทุกคนตอบว่าในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจอาสาจะสามารถพกพาอาวุธได้ แต่เนื่องจากสายตรวจอาสาคือประชาชนที่อาสาเข้ามาช่วยตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันอาชญากรรมให้แก่ชุมชน ดังนั้นอาวุธที่สามารถพกพาได้ คือกระบอง หากต้องการพกพาชนิดอื่น ก็ต้องได้รับ

อนุญาต จากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับประชาชนคนอื่น ๆ ซึ่งสายตรวจอาสาไม่ได้มีอภิสิทธิ์เหนือกว่าประชาชนคนอื่น ๆ ในชุมชน

2. ท่านคิดว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนของท่านก่อนและหลัง การมีโครงการสายตรวจอาสาแตกต่างกันหรือไม่

ทุกคนตอบว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน ก่อนและหลังจากการมีโครงการสายตรวจอาสา นั้นลดลง และจำนวนของผู้ที่ตอบว่าลดลงน้อย และลดลงมากนั้นมีจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าในชุมชนของผู้ร่วมสัมมนานั้น จำนวนอาชญากรรมที่ลดลงนั้นแตกต่างกัน และสาเหตุที่อาชญากรรมลดลงนั้น เนื่องจากการจัดเวรยามให้สายตรวจอาสาออกตรวจตราเป็นประจำทุกคืน ทำให้สามารถลดช่องโอกาสในการเกิดอาชญากรรมได้ในระดับหนึ่ง มีผู้ยกตัวอย่างว่า ในอดีต เมื่อถึงฤดูทำนาหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้วจะต้องทิ้งข้าวไว้ในนาข้าวเพื่อให้ข้าวแห้งพร้อมที่จะนำไปจำหน่ายต่อไป ข้าวของชาวบ้านจะถูกขโมยทุกปี แต่ในปัจจุบันหลังจากมีโครงการสายตรวจอาสา ข้าวของชาวบ้านไม่เคยหายอีกเลย เนื่องจากการจัดเวรยามให้สายตรวจอาสาไปเฝ้านาข้าวของชาวบ้านในฤดูเก็บเกี่ยว และมีผู้ยกตัวอย่างกรณี ที่ในอดีตเคยมีแก๊งค์สปีดตี้เมื่อเกิดเหตุทะเลาะวิวาทสายตรวจอาสา มีบทบาทหน้าที่หลักในการระงับเหตุ ซึ่งเป็นไปด้วยความรวดเร็ว นอกจากนั้นผู้ที่ มีบทบาทเป็นสายตรวจอาสา ก็คือผู้ปกครองของวัยรุ่นในชุมชนนั้น ๆ จึงทำให้เหตุทะเลาะวิวาทลดน้อยลง เนื่องจากวัยรุ่นเกิดความเกรงกลัวในการกระทำผิดเพราะกลัวผู้ปกครอง จะพบเห็น

3. ท่านมีความพึงพอใจในผลการปฏิบัติงานของสายตรวจอาสาในชุมชนของท่านหรือไม่

ส่วนใหญ่ตอบมีความพึงพอใจในผลการปฏิบัติงานของสายตรวจอาสาในชุมชน โดยให้เหตุผลว่า สายตรวจอาสาในชุมชนมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนดี สามารถทำให้อาชญากรรม เช่นการลักเล็กขโมยน้อยลดน้อยลง ซึ่งบางครั้งสายตรวจอาสาสามารถปฏิบัติหน้าที่ดีกว่าตำรวจ เช่น ในเรื่องการช่วยเหลือด้านการอำนวยความสะดวก การจราจร การรักษาความสงบเรียบร้อยในเทศกาลประจำปีและงานต่าง ๆ ในหมู่บ้าน การระงับเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความสามัคคี ทำงานด้วยความรักและความผูกพันกับคนในชุมชน มีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถ้อยที่ถ้อยอาศัย ทำให้ประชาชนมีความอุ่นใจ แต่ก็มีเพียงส่วนน้อยที่ประพุดิตัวไม่เหมาะสมเช่นชอบดื่มสุรา ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่

4. ท่านคิดว่าการปฏิบัติงานของสายตรวจอาสา ควรมีการปรับปรุงในด้านใดบ้าง

มีผู้ให้ความเห็นในประเด็นการปฏิบัติงานของสายตรวจอาสาที่ควรปรับปรุงคือ

- ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ควรดัดเข็มสุรา เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ แก่ประชาชนในชุมชน
- ในกรณีการระงับเหตุทะเลาะวิวาท ควรปฏิบัติด้วยความยุติธรรม
- ควรให้ตำรวจฝึกทบทวน วิชาความรู้ที่สายตรวจอาสาควรทราบอย่างสม่ำเสมอ
- ควรมีการปรับเปลี่ยนสายตรวจหมู่บ้านอื่นมาดูแลความสงบเรียบร้อย เพื่อสร้าง

ความสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

5. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ โครงการสายตรวจอาสาอย่างไรบ้าง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสา

- เนื่องจากสายตรวจอาสาปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีเงินเดือนดังนั้น รัฐควรมีการสนับสนุนเบี้ยเลี้ยงให้กับเจ้าหน้าที่สายตรวจอาสาบ้าง เช่น ค่าน้ำมันรถ
- ควรจัดฝึกอบรมร่วมระหว่างสายตรวจอาสาแต่ละตำบล เพื่อสร้างความสามัคคี และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน
- ควรมีการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงาน และมอบประกาศนียบัตร เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่สายตรวจอาสา
- ควรอบรมให้สายตรวจอาสา มีจิตสำนึกรักชุมชนมากกว่าญาติพี่น้องของตน มีความยุติธรรมและงดดื่มสุราเวลาปฏิบัติงาน

6. ท่านต้องการให้มีโครงการสายตรวจอาสาต่อไปหรือไม่

ทุกคนตอบว่ามีความต้องการให้มีโครงการสายตรวจอาสาต่อไป เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการที่ดี มีประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชน สามารถทำให้ชุมชนมีความสงบขึ้น ซึ่งในอดีตจะมีกลุ่มแก๊งค์วัยรุ่นที่ก่อความเดือดร้อนให้ชาวบ้าน มีการลักขโมยข้าวในฤดูทำนา แต่ในปัจจุบันกลุ่มแก๊งค์วัยรุ่นได้หายไป เนื่องจากวันรุ่นบางส่วนเข้ามาเป็นสายตรวจอาสา หรือมีพ่อแม่เป็นสายตรวจอาสา หากตนออกไปก่อความเดือดร้อนรำคาญ พ่อแม่ซึ่งออกตรวจอยู่ก็จะรู้เห็น ทำให้ไม่กล้าจะออกมารวมกลุ่มกัน ทำให้ในปัจจุบันหมดความกังวลเรื่องโจรผู้ร้ายในยามวิกาล ชุมชนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย นอกจากนี้สายตรวจอาสา ยังช่วยเป็นหูเป็นตา แบ่งเบาภาระ

ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่สำคัญสายตรวจอาสาคือคนในชุมชนย่อมทราบปัญหาของชุมชนได้ดีกว่าคนนอกชุมชน

ส่วนที่ 5 ทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.

สายตรวจอาสาที่มีคุณสมบัติส่วนบุคคล (อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย ภาพลักษณ์ที่มีต่อตำรวจ ประสิทธิภาพการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม) แตกต่างกันมีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา ต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 สายตรวจอาสาที่มีอายุแตกต่างกันมีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.10

ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสา
ของสายตรวจอาสา ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
30 ปี หรือต่ำกว่า	4	11.00	1.41	4.57*	0.011
31-40 ปี	52	8.94	1.18		
41 ปีขึ้นไป	144	8.85	1.48		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 พบว่าสายตรวจอาสา ที่มีกลุ่มอายุแตกต่างกัน คือ อายุ 30 ปีหรือต่ำกว่า อายุ 31-40 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.05 โดยสายตรวจอาสาที่มีอายุ 30 ปี หรือต่ำกว่า มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาสูงกว่าระดับอายุ 31-40 ปี และสูงกว่าระดับอายุ 41 ปีขึ้นไป

สมมติฐานที่ 1.2 สายตรวจอาสาที่มีเพศแตกต่างกันมีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.11
ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสา
ของสายตรวจอาสา ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
หญิง	35	8.91	1.22	-0.03	0.977
ชาย	165	8.92	1.48		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า สายตรวจอาสา เพศชาย และเพศหญิง มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าสายตรวจอาสา เพศชาย และเพศหญิง มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 สายตรวจอาสาที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกันมีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.12

ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสา
ของสายตรวจอาสา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ประถมศึกษาปีที่ 6	158	8.91	1.44	0.423	0.792
มัธยมศึกษาปีที่ 3	34	9.03	1.38		
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช.	4	8.50	1.29		
อนุปริญญา/ ปวท., ปวส.	2	8.00	2.83		
ปริญญาตรี	2	9.50	2.12		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ระดับการศึกษาของสายตรวจอาสา คือ ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช. อนุปริญญา/ปวท., ปวส.และปริญญาตรี มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าสายตรวจอาสา ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 สายตรวจอาสาที่มีอาชีพแตกต่างกันมีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.13
ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสา
ของสายตรวจอาสา ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4	8.00	1.63	2.249	0.084
รับจ้าง	90	9.06	1.34		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	12	9.58	0.67		
เกษตรกร	94	8.73	1.55		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า อาชีพของสายตรวจอาสา คือ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ รับจ้าง ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และเกษตรกร มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าสายตรวจอาสา ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 สายตรวจอาสาที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน แตกต่างกันมีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.14

ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสา ของสายตรวจอาสา ที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนต่างกัน

ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1-5 ปี	12	9.00	0.43	1.077	0.343
6-10 ปี	62	8.69	1.28		
10 ปีขึ้นไป	126	9.02	1.55		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 พบว่าระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนของสายตรวจอาสา คือ 1-5 ปี 6-10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าสายตรวจอาสา ที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนแตกต่างกันมีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6 สายตรวจอาสาที่มีลักษณะชุมชนที่อาศัย แตกต่างกันมีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.15

ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสา ของ
สายตรวจอาสา ที่มีลักษณะชุมชนที่อาศัยต่างกัน

ลักษณะชุมชนที่อาศัย	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ชุมชนแบบหมู่บ้านจัดสรร	1	9.00	-	0.855	0.427
ชุมชนตลาดหรือย่านธุรกิจ	6	9.67	0.52		
ชุมชนหรือหมู่บ้านชนบท	193	8.89	1.45		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ลักษณะชุมชนที่อาศัยของสายตรวจอาสา คือ ชุมชนแบบหมู่บ้านจัดสรร ชุมชนตลาดหรือย่านธุรกิจ และชุมชนหรือหมู่บ้านชนบท มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าสายตรวจอาสาที่มีลักษณะชุมชนที่อาศัยแตกต่างกันมีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.7 สายตรวจอาสาที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจแตกต่างกัน แต่ต่างกันมีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.16

ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสา
ของสายตรวจอาสา ที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจต่างกัน

ภาพลักษณ์ต่อตำรวจ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
เชิงบวก	60	8.87	1.08	15.782*	0.000
เป็นกลาง	62	8.23	1.54		
เชิงลบ	78	9.50	1.34		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 พบว่าสายตรวจอาสาที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจแตกต่างกัน คือ เชิงบวก เป็นกลาง และเชิงลบ มีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มที่มีภาพลักษณ์ของต่อตำรวจในแบบเชิงบวก มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาสูงกว่า กลุ่มที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจแบบเป็นกลาง แต่กลับมีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาต่ำกว่ากลุ่มที่มีภาพลักษณ์แบบเชิงลบ

สมมติฐานที่ 1.8 สายตรวจอาสาที่มีประสบการณ์การเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกันมีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.17

ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสา ของ
สายตรวจอาสา ที่มีประสบการณ์การเป็นเหยื่อ
อาชญากรรมต่างกัน

ประสบการณ์การเป็นเหยื่อ อาชญากรรม	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
เคย	188	8.88	1.40	-1.465	0.145
ไม่เคย	12	9.50	1.78		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า สายตรวจอาสาที่มีประสบการณ์การเป็นเหยื่ออาชญากรรมคือ กลุ่มที่เคยมีประสบการณ์กับกลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเป็นเหยื่ออาชญากรรม มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าสายตรวจอาสาที่มีประสบการณ์การเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกันมีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.

สายตรวจอาสาที่มีคุณสมบัติส่วนบุคคล (อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย ภาพลักษณ์ที่มีต่อตำรวจ ประสิทธิภาพการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม) แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 สายตรวจอาสาที่มีอายุแตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.18

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ของ
สายตรวจอาสาที่มีอายุต่างกัน

อายุ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	4	2.25	0.50	0.809	0.447
30 ปีหรือต่ำกว่า	52	2.48	0.29		
31-40 ปี	144	2.50	0.43		
41 ปีขึ้นไป					
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ		2.47	0.19	0.106	0.900
30 ปี หรือต่ำกว่า	52	2.55	0.21		
31-40 ปี	144	2.55	0.37		
41 ปีขึ้นไป					
3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4	2.31	0.55	0.361	0.698
30 ปี หรือต่ำกว่า	52	2.49	0.41		
31-40 ปี	144	2.49	0.41		
41 ปีขึ้นไป					

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 พบว่าสายตรวจอาสาที่มีกลุ่มอายุแตกต่างกัน คือ อายุ 30 ปีหรือต่ำกว่า อายุ 31-40 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป มีระดับการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ในด้านการวางแผน ในด้านการปฏิบัติ และในด้านการประเมินผลแตกต่างกันไม่มาก และความแตกต่าง

ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญที่สถิติ กล่าวคือ กลุ่มอายุแตกต่างกันของสายตรวจอาสาที่แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ในด้านการวางแผน ในด้านการปฏิบัติ และในด้านการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.2 สายตรวจอาสาที่มีเพศแตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.19

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา
ของสายตรวจอาสาที่มีเพศต่างกัน

เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน					
ชาย	35	2.53	0.31	0.636	0.532
หญิง	165	2.48	0.42		
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ					
ชาย	35	2.56	0.29	0.260	0.795
หญิง	165	2.54	0.34		
3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
ชาย	35	2.51	0.28	0.330	0.742
หญิง	165	2.48	0.44		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า สายตรวจอาสา เพศชาย และเพศหญิง มีระดับการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ในด้านการวางแผน ในด้านการปฏิบัติ และในด้านการประเมินผลแตกต่างกันไม่มาก และความแตกต่างดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ สายตรวจอาสาชายและหญิงมีระดับการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ในด้านการวางแผน ในด้านการปฏิบัติ และในด้านการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.3 สายตรวจอาสาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.20

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา

ของสายตรวจอาสาที่มีการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1. <u>การมีส่วนร่วมในการวางแผน</u>					
ประถมศึกษาปีที่ 6	158	2.52	0.41	3.638	0.007*
มัธยมศึกษาปีที่ 3	34	2.45	0.29		
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช.	4	1.88	0.60		
อนุปริญญา/ ปวท., ปวส.	2	2.00	0.00		
ปริญญาตรี	2	2.63	0.18		
2. <u>การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ</u>					
ประถมศึกษาปีที่ 6	158	2.55	0.35	1.221	0.303
มัธยมศึกษาปีที่ 3	34	2.58	0.21		
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช.	4	2.39	0.21		
อนุปริญญา/ ปวท., ปวส.	2	2.11	0.00		
ปริญญาตรี	2	2.56	0.00		
3. <u>การมีส่วนร่วมในการประเมินผล</u>					
ประถมศึกษาปีที่ 6	158	2.50	0.39	4.432	0.002*
มัธยมศึกษาปีที่ 3	34	2.49	0.39		
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช.	4	2.13	0.75		
อนุปริญญา/ ปวท., ปวส.	2	1.50	0.00		
ปริญญาตรี	2	2.88	0.18		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ระดับการศึกษาของสายตรวจอาสา คือ ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช. อนุปริญญา/ปวท./ปวส.และปริญญาตรี มีระดับการมีส่วนร่วม ในด้านการวางแผน และในด้านการประเมินผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สายตรวจที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน สูงที่สุด คือ สายตรวจอาสาที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ต่ำที่สุดคือ สายตรวจอาสาที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช.และ 05 สายตรวจที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล สูงที่สุด คือ สายตรวจอาสาที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ต่ำที่สุดคือ สายตรวจที่มีระดับการศึกษาในระดับอนุปริญญา/ปวท. ปวส. ส่วนการมีส่วนร่วมปฏิบัติในโครงการสายตรวจอาสา มีส่วนร่วมแตกต่างกันน้อยมาก และความแตกต่างดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ สายตรวจอาสาในทุกะดับการศึกษา มีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.4 สายตรวจอาสาที่มีอาชีพแตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.21

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา
ของสายตรวจอาสาที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
<u>1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน</u>					
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4	2.38	0.43	0.796	0.497
รับจ้าง	90	2.53	0.32		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	12	2.40	0.41		
เกษตรกร	94	2.47	0.46		
<u>2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ</u>					
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4	2.33	0.27	1.648	0.180
รับจ้าง	90	2.60	0.23		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	12	2.54	0.25		
เกษตรกร	94	2.51	0.41		
<u>3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล</u>					
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4	2.00	0.58	1.993	0.116
รับจ้าง	90	2.51	0.37		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	12	2.46	0.42		
เกษตรกร	94	2.49	0.44		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.21 พบว่า อาชีพของสายตรวจอาสา คือ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ รับจ้าง ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และเกษตรกร มีระดับการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสาแตกต่างกัน เพียงเล็กน้อยทั้งในด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าสายตรวจอาสา ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมโครงการสายตรวจอาสาทั้ง 3 ด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.5 สายตรวจอาสาที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.22

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ของ
สายตรวจอาสาที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ต่างกัน

ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1. <u>การมีส่วนร่วมในการวางแผน</u>					
1-5 ปี	12	2.29	0.45	2.430	0.091
6-10 ปี	62	2.56	0.38		
10 ปีขึ้นไป	126	2.48	0.40		
2. <u>การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ</u>					
1-5 ปี	12	2.44	0.37	0.743	0.477
6-10 ปี	62	2.56	0.34		
10 ปีขึ้นไป	126	2.55	0.32		
3. <u>การมีส่วนร่วมในการประเมินผล</u>					
1-5 ปี	12	2.42	0.48	2.030	0.134
6-10 ปี	62	2.57	0.36		
10 ปีขึ้นไป	126	2.45	0.43		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของสายตรวจอาสา คือ 1-5 ปี 6-10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีระดับการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสาแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยทั้งในด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าสายตรวจอาสา ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมโครงการสายตรวจอาสาทั้ง 3 ด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.6 สายตรวจอาสาที่มีลักษณะชุมชนที่อาศัยแตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.23

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสาของ
สายตรวจอาสาที่มีลักษณะชุมชนที่อาศัย ต่างกัน

ลักษณะชุมชนที่อาศัย	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน					
ชุมชนแบบหมู่บ้านจัดสรร	1	2.25	-	0.658	0.519
ชุมชนตลาดหรือย่านธุรกิจ	6	2.33	0.38		
ชุมชนหรือหมู่บ้านชนบท	193	2.50	0.40		
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ					
ชุมชนแบบหมู่บ้านจัดสรร	1	2.33	-	0.503	0.606
ชุมชนตลาดหรือย่านธุรกิจ	6	2.44	0.29		
ชุมชนหรือหมู่บ้านชนบท	193	2.55	0.33		
3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
ชุมชนแบบหมู่บ้านจัดสรร	1	2.25	-	0.217	0.805
ชุมชนตลาดหรือย่านธุรกิจ	6	2.54	0.25		
ชุมชนหรือหมู่บ้านชนบท	193	2.49	0.42		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ลักษณะชุมชนที่อาศัยของสายตรวจอาสา คือ ชุมชนแบบหมู่บ้านจัดสรร ชุมชนตลาดหรือย่านธุรกิจ และชุมชนหรือหมู่บ้านชนบท มีระดับการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสาแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยทั้งในด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่าสายตรวจอาสา ที่มีลักษณะชุมชนที่อาศัยแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมโครงการสายตรวจอาสาทั้ง 3 ด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.7 สายตรวจอาสาที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจ แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.24

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ของ
สายตรวจอาสาที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจ ต่างกัน

ภาพลักษณ์ต่อตำรวจ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1. <u>การมีส่วนร่วมในการวางแผน</u>					
เชิงบวก	60	2.53	0.31	1.600	0.204
เป็นกลาง	62	2.42	0.54		
เชิงลบ	78	2.52	0.32		
2. <u>การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ</u>					
เชิงบวก	60	2.55	0.26	0.645	0.526
เป็นกลาง	62	2.51	0.47		
เชิงลบ	78	2.57	0.23		
3. <u>การมีส่วนร่วมในการประเมินผล</u>					
เชิงบวก	60	2.55	0.26	8.499	0.000*
เป็นกลาง	62	2.31	0.54		
เชิงลบ	78	2.58	0.34		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ภาพลักษณ์ต่อตำรวจของสายตรวจอาสา คือ ภาพลักษณ์ในเชิงบวก เป็นกลาง และเชิงลบ มีระดับการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ในด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย ของสายตรวจอาสาที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจในแบบเป็นกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมโครงการสายตรวจอาสาต่ำกว่ากลุ่มที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจแบบเชิงบวก และกลุ่มที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจแบบเชิงลบ ส่วนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันน้อยมาก และความแตกต่างดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ สายตรวจอาสาที่มีทัศนคติต่อตำรวจทั้งใน เชิงบวก เป็นกลาง และเชิงลบ ส่วนร่วมในการวางแผนและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.8 สายตรวจอาสาที่มีประสบการณ์การเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา ต่างกัน

ตารางที่ 4.25

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา
ของสายตรวจอาสาที่มีประสบการณ์การเป็น
เหยื่ออาชญากรรม ต่างกัน

ประสบการณ์การเป็นเหยื่ออาชญากรรม	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
1. <u>การมีส่วนร่วมในการวางแผน</u>					
เคย	188	2.50	0.40	1.025	0.307
ไม่เคย	12	2.38	0.42		
2. <u>การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ</u>					
เคย	188	2.55	0.33	0.493	0.623
ไม่เคย	12	2.50	0.24		
3. <u>การมีส่วนร่วมในการประเมินผล</u>					
เคย	188	2.49	0.42	0.242	0.809
ไม่เคย	12	2.46	0.37		

n = 200 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ประสบการณ์การเป็นเหยื่ออาชญากรรมของสายตรวจอาสาที่แตกต่างกัน คือ ในกลุ่มที่เคยมีประสบการณ์การเป็นเหยื่ออาชญากรรม และกลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์การเป็นเหยื่ออาชญากรรม มีระดับการมีส่วนร่วมโครงการสายตรวจอาสาทั้ง 3 ด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26

สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติส่วนบุคคล
ต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา

ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของสายตรวจอาสา	มีความสัมพันธ์ ($p < 0.05$)	ไม่มีความสัมพันธ์ ($p > 0.05$)	Sig.
อายุ	✓		0.011
เพศ		✓	0.977
ระดับการศึกษา		✓	0.792
อาชีพ		✓	0.084
ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน		✓	0.343
ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย		✓	0.427
ภาพลักษณ์ที่มีต่อตำรวจ	✓		0.000
ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม		✓	0.145

จากตารางที่ 4.26 พบว่า อายุ และ ภาพลักษณ์ที่มีต่อตำรวจ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา ส่วน เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย และ ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา

ตารางที่ 4.27

สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติส่วนบุคคล
ต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการฯ ของสายตรวจอาสา	มีความสัมพันธ์ ($p < 0.05$)	ไม่มีความสัมพันธ์ ($p > 0.05$)	Sig.
<u>การมีส่วนร่วมในการวางแผน</u>			
อายุ		✓	0.447
เพศ		✓	0.532
ระดับการศึกษา	✓		0.007
อาชีพ		✓	0.497
ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน		✓	0.091
ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย		✓	0.519
ภาพลักษณ์ที่มีต่อตำรวจ	✓		0.204
ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม		✓	0.307
<u>การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ</u>			
อายุ		✓	0.900
เพศ		✓	0.795
ระดับการศึกษา		✓	0.303
อาชีพ		✓	0.180
ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน		✓	0.477
ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย		✓	0.606
ภาพลักษณ์ที่มีต่อตำรวจ		✓	0.526
ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม		✓	0.623
<u>การมีส่วนร่วมในการประเมินผล</u>			
อายุ		✓	0.698
เพศ		✓	0.742
ระดับการศึกษา	✓		0.002
อาชีพ		✓	0.116

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการฯ ของสายตรวจอาสา	มีความสัมพันธ์ ($p < 0.05$)	ไม่มีความสัมพันธ์ ($p > 0.05$)	Sig.
<u>การมีส่วนร่วมในการประเมินผล</u>			
ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน		✓	0.134
ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย		✓	0.805
ภาพลักษณ์ที่มีต่อตำรวจ	✓		0.000
ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม		✓	0.809

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ระดับการศึกษา และ ภาพลักษณ์ที่มีต่อตำรวจ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วน อายุ เพศ อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย และ ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย ภาพลักษณ์ที่มีต่อตำรวจ ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ทุกประเด็น เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในโครงการสายตรวจอาสา

อภิปรายผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้รวบรวม แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนผลงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน มาเป็นกรอบในการศึกษา เพื่อค้นหาคำตอบเกี่ยวกับ ความเข้าใจของสายตรวจอาสาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา สถานีตำรวจภูธรอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของสายตรวจอาสา การดำเนินโครงการสายตรวจอาสา เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมและความเข้าใจของสายตรวจอาสาจำแนกตามคุณสมบัติส่วนบุคคล ซึ่งปรากฏว่าข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความเข้าใจของสายตรวจอาสาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา

จากผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า สายตรวจอาสาจะมีความเข้าใจในบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ทั่วไป เช่น หน้าที่ในการให้บริการแก่ชุมชนเช่นการจราจร หน้าที่ในการบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม หน้าที่ในการออกตรวจตราเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน หน้าที่ในการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ หน้าที่ในการสืบสวนข้อมูลก่อนเกิดเหตุในชุมชน อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ในการรับสมัครสายตรวจอาสาเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้มีการฝึกอบรมแก่สายตรวจอาสาทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และสายตรวจอาสาที่ผ่านการฝึกก็ปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่องและจริงจัง รวมทั้งยังมีเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำด้อมตามตบเป็นพี่เลี้ยงในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้มีความใกล้ชิดผูกพันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างยังขาดความเข้าใจในประเด็น การพกพาอาวุธและอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดของสายตรวจอาสา น้อยมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่าสายตรวจอาสา สามารถพกพาอาวุธได้เช่นเดียวกับตำรวจ ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว สายตรวจอาสาไม่สามารถพกพาอาวุธได้ จะพกพาได้เฉพาะกระบอง ส่วนในเรื่องอำนาจในการจับกุมนั้น จากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 79 กล่าวว่า ราษฎรจะจับผู้อื่นไม่ได้ เว้นแต่จะเข้าอยู่ในในเกณฑ์ มาตรา 82 หรือเมื่อผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และความผิดนั้นระบุไว้ในบัญชี ทำประมวลกฎหมายนี้ด้วย ความในมาตรา 82 กล่าวว่า เจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายจับจะขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียงเพื่อจัดการตามความหมายนั้นก็ได้ แต่จะบังคับให้ผู้ใดช่วยโดยอาจเกิดอันตรายแก่เขาผู้นั้นไม่ได้ และบัญชีแนบท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวถึงความผิดในกฎหมายลักษณะอาญาที่ มาตรา 79 อ้างถึงซึ่งราษฎรมีอำนาจจับโดยไม่ต้องมีหมายคือ ประทุษร้ายต่อพระบรมราชตระกูล (มาตรา 97 และ มาตรา 99) ขบถภายในพระราชอาณาจักร (มาตรา 101 และ มาตรา 104) ขบถภายในพระราชอาณาจักร (มาตรา 105 และ มาตรา 111) ความผิดต่อทางราชไมตรีกับต่างประเทศ (มาตรา 112) ทำอันตรายแก่ธง หรือเครื่องหมายของต่างประเทศ (มาตรา 115) ความผิดต่อเจ้าพนักงาน (มาตรา 119 ถึง มาตรา 122 และ มาตรา 127) หลบหนีจากที่คุมขัง (มาตรา 163 ถึง 166) ความผิดต่อศาสนา (มาตรา 172 และ มาตรา 173) ก่อการจลาจล (มาตรา 183 และ 184) กระทำให้เกิดภัยอันตรายแก่สาธารณชน กระทำให้อาสาสมัครปราศจากความสะดวกในการไปมาและการส่งข่าวและของถึงกันและกระทำให้สาธารณชนปราศจากความสุขสบาย (มาตรา 185 ถึง มาตรา 194, มาตรา 196, มาตรา 198 และ มาตรา 199) ปลอมแปลงเงิน

ตรา (มาตรา 202 ถึง มาตรา 205 และ มาตรา 210) ช่มชู้นกระทำชำเรา (มาตรา 243 ถึง มาตรา 246) ประทุษร้ายแก่ชีวิต (มาตรา 249 ถึง มาตรา 257) ความผิดฐานกระทำให้เสื่อมเสียอิสรภาพ (มาตรา 268 มาตรา 270 และ มาตรา 276) ลักทรัพย์ (มาตรา 288 ถึง มาตรา 289) วิวังราชอิทธิพล ปล้นทรัพย์และโจรสลัด (มาตรา 297 ถึง มาตรา 302) กรรโชก (มาตรา 303) จะเห็นว่าในประเด็นอำนาจการจับกุม บางครั้งสายตรวจอาสาได้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเข้าระงับเหตุ และกับกุมผู้กระทำผิด ซึ่งหากเป็นการช่วยเหลือเจ้าพนักงาน สายตรวจอาสาก็สามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้ แต่จะไม่สามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้โดยลำพัง ยกเว้นกรณีที่มีกฎหมายได้กำหนดไว้ว่าสามารถทำได้ดังกล่าวมาแล้ว จึงทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อนว่าราษฎรสามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้เช่นเดียวกับตำรวจ ในประเด็นการพกพาอาวุธก็เช่นกันสาเหตุที่สายตรวจอาสาที่มีความเข้าใจว่าสามารถพกพาอาวุธได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าในส่วนตัวสายตรวจอาสาบางคนจะมีใบอนุญาตพกพาอาวุธ และเมื่อปฏิบัติหน้าที่ซึ่งตนคิดว่าเป็นการทำงานเพื่อส่วนรวมและปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงได้พกพาอาวุธจึงทำให้คิดว่าสามารถพกพาอาวุธได้เช่นเดียวกับตำรวจ

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของสายตรวจอาสา

จากการศึกษา พบการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนที่เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในโครงการสายตรวจอาสา ของสถานีตำรวจภูธรอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการวางแผน และน้อยที่สุดคือการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สำหรับรายละเอียดของการมีส่วนร่วมในแต่ละด้านสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่ากลุ่มตัวอย่างใหญ่ มีส่วนร่วมในการร่วมวางแผนในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือกับเพื่อนบ้าน เกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมในชุมชน การเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับการวางแผนรักษาความปลอดภัยในชุมชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน และการมีส่วนร่วมในการจัดทำเวทีประชาคม เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาอาชญากรรมในชุมชน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ในการจัดตั้งโครงการสายตรวจอาสา ได้ดำเนินการตามหลักยุทธศาสตร์ร่วมพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด ซึ่งในขั้นตอนปฏิบัติ มีขั้นตอนที่สำคัญคือการ แสวงหาความร่วมมือจากประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชนเพื่อเป็นแนวร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การจัดทำเวทีประชาคม เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อปัญหายาเสพติดโดยปลูกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงปัญหา ร่วมคิดร่วมวางแผน

ร่วมปฏิบัติในการป้องกันชุมชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด นอกจากนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำตำบลยังมีความใกล้ชิดกับสายตรวจอาสา ได้มีการประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิทยา กล้าเอม (2545) เรื่อง “งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล 6 กับความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม” โดย ศึกษาทัศนคติของประชาชนในการให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรม ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการให้ความรู้ในการป้องกันภัยต่าง ๆ ของชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ในด้านนโยบาย หลักการ วิธีการในการปฏิบัติงาน จะทำให้ทุกคนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เพื่อจะได้ช่วยป้องกันดูแลชุมชนให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม ด้วยสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น เป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับมาก

ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่ากลุ่มตัวอย่างใหญ่ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ในระดับสูง โดยมีส่วนร่วมในการในการรักษาความสงบในเทศกาลงานประเพณีต่าง ๆ ในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการตรวจตราพื้นที่และดูแลความเรียบร้อยให้แก่สมาชิกในชุมชน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการระงับเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในชุมชน เป็นผู้ชักชวนสมาชิกในชุมชนให้ร่วมกันป้องกันอาชญากรรมในชุมชน เป็นผู้ถ่ายทอดหรือให้ความรู้เกี่ยวกับอาชญากรรมแก่สมาชิกในชุมชน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรณรงค์ลดอาชญากรรมในชุมชน และแจ้งเบาะแสผู้กระทำผิด และให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งทุกอย่างที่กล่าวมาเป็นไปตามยุทธศาสตร์เชิงรุกของตำรวจภูธรจังหวัดเชียงรายที่พบว่า จากการศึกษาประสบการณ์ของตำรวจนานาประเทศ ตำรวจแต่เพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้โดยปราศจากความร่วมมือช่วยเหลือจากประชาชน แนวทางแก้ปัญหาอาชญากรรมสมัยใหม่ได้ จึงมุ่งไปสู่การดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และกระจายกำลังตำรวจไปยังพื้นที่ให้มากที่สุด สถานีภูธรอำเภอพาน จึงตอบรับนโยบายโดยการจัดโครงการสายตรวจอาสาขึ้น เป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่และเป็นรูปแบบกระบวนการทำงานของตำรวจที่แสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ให้ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบชุมชนของตนเอง

ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าพบว่ามีกลุ่มตัวอย่างใหญ่ มีส่วนร่วมในการประเมินผล ในระดับสูง โดย การให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในชุมชน ร่วมในการประชุมผลการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจอื่น ได้ร่วมปรึกษาหารือ และพูดคุยแนวทางในการปฏิบัติงานกับสายตรวจอาสา และได้ร่วมประเมินผลในการดำเนินโครงการสายตรวจอาสา ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าสายตรวจอาสาที่มีความสนใจ และให้ความสำคัญต่อหน้าที่ จึงมีการเสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนที่เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในโครงการสายตรวจอาสา ของสถานีตำรวจภูธรอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมากในทุกด้านนั้น เนื่องจากการดำเนินโครงการสายตรวจอาสา สถานีภูธรอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ได้ประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชนหรือภาครัฐ ซึ่งในภาครัฐเองก็มีการประสานความร่วมมือกันทุกด้านจะเห็นได้จากขั้นตอนในการ จัดตั้งโครงการสายตรวจอาสา ซึ่งมีทำหน้าที่เป็นตำรวจบ้าน เพื่อช่วยเหลือภารกิจในการป้องกันยาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อย และให้บริการประชาชนนั้น ได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าสถานีตำรวจภูธร นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล นายตำรวจรับผิดชอบพื้นที่ตำบล ตำรวจประจำหมู่บ้าน และผู้ยามสายตรวจตำบลต่าง ๆ ปลัดอำเภอฝ่ายป้องกัน นอกจากนี้ยังมีส่วนราชการอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลหรือสาธารณสุข และ ที่สำคัญที่สุดคือ ประชาชนที่เข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา

จากการศึกษาพบว่า อายุ และ ภาพลักษณ์ที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ของสายตรวจอาสา สำหรับรายละเอียดสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

อายุ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ของสายตรวจอาสา แสดงให้เห็นว่าอายุของประชาชน มีผลการรับรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ของสายตรวจอาสา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุกฤษณ์ ปัจฉิมสวัสดิ์ (2532) ที่ศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนผู้พักอาศัยในหมู่บ้านจัดสรรเขตนนทบุรี เกี่ยวกับประสิทธิภาพการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจนครบาล ว่า อายุเป็นปัจจัย ที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนในหมู่บ้านจัดสรร ซึ่งในโครงการสายตรวจอาสา พบว่ากลุ่มสายตรวจอาสา ที่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่มากที่สุดคือ กลุ่มอายุ 30 ปีและต่ำกว่า ซึ่งจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จะมี กลุ่มอายุนี้อยู่เพียง 4 คน ดังนั้น จากการตั้งสมมุติฐานนั้นอาจจะมีความเป็นไปได้มากน้อยขึ้นอยู่กับ แต่ละบุคคลหรือวุฒิภาวะ ความรับผิดชอบหน้าที่ การงานของสายตรวจอาสาประกอบด้วย

ภาพลักษณ์ที่มีต่อตำรวจ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ของสายตรวจอาสา แสดงให้เห็นว่าภาพลักษณ์ที่มีต่อตำรวจของประชาชน มีผลเกี่ยวข้องกับ การรับรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสายตรวจอาสา ซึ่งจากการศึกษาพบว่า กลุ่มที่มีภาพลักษณ์ของต่อตำรวจในแบบเชิงบวก มีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาสูงกว่า กลุ่มที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจแบบเป็นกลาง แต่กลับมีระดับความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสายตรวจอาสาต่ำกว่ากลุ่มที่มี

ภาพลักษณ์แบบเชิงลบ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ถึงแม้จะมีภาพลักษณ์ต่อตำรวจไม่ดีแต่ มีความสนใจและมีความห่วงใยชุมชนของตนเอง จึงให้ความสนใจในตัวโครงการ โดยไม่ได้คำนึงถึงภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อตำรวจมากนัก

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา

จากการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา และ ภาพลักษณ์ที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสาในประเด็นการมีส่วนร่วมวางแผน และการมีส่วนร่วมประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประเสริฐ สุนทร (2543) ที่พบว่า ภาพลักษณ์ของตำรวจ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ผลการศึกษาของ มานิตย์ จำลองรักษ์ (2540) ที่พบว่า ประชาชนประสบความสำเร็จในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม สำหรับ รายละเอียดสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา สะท้อนให้เห็นว่า ระดับการศึกษาของประชาชน มีส่วนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งจากการศึกษาการมีส่วนร่วมของสายตรวจอาสา ในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ซึ่งส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 6 มีอาชีพเกษตรกรและอาศัยอยู่ในสังคมชนบท ซึ่งเป็นสังคมที่ชาวบ้านมีการพึ่งพาอาศัยกันมาก ซึ่งเป็นจุดแข็งของชาวบ้านต่างจังหวัด โดยเฉพาะสังคมในชนบท จะมีการช่วยเหลือเพื่อเผื่อแผ่ต่อกัน ถ้ามีงานหรือหน้าที่อะไรที่เป็นประโยชน์กับสังคมหรือชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่นั้นก็จะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่โดยไม่ได้คำนึงถึงว่าการศึกษาระดับสูงหรือต่ำเช่นเดียวกับสายตรวจอาสาที่เข้ามามีส่วนร่วมสูงถึงแม้ส่วนใหญ่จะมีการศึกษาน้อย

ภาพลักษณ์ที่มีต่อตำรวจ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการสายตรวจอาสา สะท้อนให้เห็นว่า ภาพลักษณ์ที่มีต่อตำรวจ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม จากการศึกษา พบว่าสายตรวจอาสาที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจในแบบเป็นกลาง มีระดับการมีส่วนร่วมโครงการสายตรวจอาสาต่ำกว่ากลุ่มที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจแบบเชิงบวก และกลุ่มที่มีภาพลักษณ์ต่อตำรวจแบบเชิงลบ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของสากล สถิตวิทยานันท์ (2532) ให้ความเห็นว่า การมีส่วนร่วมเกิดจากความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญ และทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และ เกิดจากความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศตำแหน่งทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วย ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำเช่นผู้ใหญ่อกปากขอแรงผู้น้อยก็ช่วยลงมือกระทำแสดง

ให้เห็นว่าความรักความศรัทธาในตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจมีผลกระทบกระตุ้นให้เกิดความสามัคคีและความคล้อยตาม จะเห็นว่าในโครงการสายตรวจอาสา นั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชน และประชาชนให้ความนับถือเป็นผู้ที่ริเริ่มโครงการ ดังนั้นประชาชนในชุมชนซึ่งให้ความเคารพ ในตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงมีความเต็มใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ การมีส่วนร่วมของสายตรวจอาสาในชุมชนจึงเกิดจากความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือในตัวบุคคลหรือเกิดจากความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่งทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วยทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำก็ตาม